

VOLKSBELANG

Jaargang 129 - nummer 10 - december 2008 - maandblad

De pers in crisis?

Zestig banen weg bij Corelio, uitgeefster van onder meer De Standaard, een kwart van de journalisten op de tocht bij De Morgen, besparingen in het buitenland bij Roularta, en bij de openbare omroep VRT en de commerciële mediagroep VMMa (VTM). Wat is er gaande in medialand? Dalende inkomsten en een krimpende advertentiemarkt liggen aan de basis van de onheilsberichten die vooral de schrijvende pers treffen. Toch benadrukken de krantenuitgevers dat de aangekondigde herstructurerings hiervan losstaan. De journalisten bekijken dit enigszins anders en riepen de hulp in van de Vlaamse minister-president Kris Peeters wat meteen het debat over de steun aan de pers opnieuw opent. Maar er is meer aan de hand. Het journalistieke vak zelf wordt langs alle kanten belaagd. De kwaliteit van de geschreven pers staat onder druk.

Lees onze beschouwing op blz. 4 en 5.

Interview met Sven Gatz, bastaard in Brussel. Blz. 8 en 9.

GESLAAGDE START
Eerste activiteit van het Centrum Frans Grootjans

/3

BOEKEN
De terugkeer van schrijver Paul Koeck

/10

NIEUW JAAR
Het LVV en Volksbelang stappen 2009 binnen

/12

Geen handel in kinderen

Deze maand raakte via een uitzending van het Nederlandse actualiteiten-programma Netwerk bekend dat een Belgische draagmoeder Nederlanders die een kind wilden, zou hebben opge-licht. De vrouw wordt samen met haar toenmalige vriend ook verdacht van de verkoop van een tweeling. De vrouw uit de omgeving van Gent zou zich voorgedaan hebben als draagmoeder en duizenden euro's ontvangen hebben, maar zou nooit zwanger geworden zijn voor de Nederlanders. De uitzending opende de voorbije weken opnieuw de discussie over het al of niet reglementeren van het draagmoederschap. Enkele politieke partijen, zoals SP.a en CD&V, drongen aan op een snelle behandeling van hun wetsvoorstellen. Open Vld wil wel richtlijnen voor het draagmoederschap, maar waarschuwde voor een overhaaste wetgeving.

Alle partijen zijn het erover eens dat commercieel draagmoederschap helemaal niet kan. Maar brengen de nodige nuances aan. De SP.a verbiedt draagmoederschap tegen betaling, maar ziet geen kwaad in de terugbetaling van de kosten voor de zwangerschap. De CD&V-senatoren Wouter Beke en Nahima Lanjri stellen in hun voorstel een absoluut verbod voor elke vorm van handel, commercialisering en bemiddeling inzake het draagmoederschap voor. Er wordt in medisch strikt omschreven gevallen wel in een uitzondering op het verbod voorzien. Open Vld zegt dat een vrouw die een kind wil dragen voor haar zus die geen baarmoeder heeft, moet mogelijk zijn. Uit onderzoek blijkt dat op internet zich veel Belgische vrouwen aanbieden om draagmoeder te worden van echtparen die geen kinderen kunnen krijgen. Het staat vast dat geld hier een belangrijke rol speelt. Echtparen die geen kinderen kunnen krijgen, is menselijk gesproken natuurlijk zeer erg. En daar hebben we alle begrip voor. Toch valt er veel te zeggen voor een algemeen en absoluut

verbod op draagmoederschap, ook al zou dit in sommige gevallen geoorloofd zijn. Het Burgerlijk Wetboek is daar heel duidelijk in: de overeenkomst waarbij een vrouw er zich toe verbindt een kind te baren om het na de geboorte af te staan aan een derde die zich ertoe verbindt om dit kind na de geboorte op te voeden in diens gezin, is volgens de klassieke opvatting nietig en strijdig met de openbare orde. Een kind is namelijk geen voorwerp van handel waarover een geldelijke overeenkomst kan worden afgesloten. Een uitweg is vaak dat de draagmoeder het kind afstaat en het door de wensouders laat adopteren.

"De vragen over draagmoederschap zijn te groot en het debat is in Vlaanderen verre van voldragen."

Er zijn genoeg argumenten om tot een volledig verbod op draagmoederschap over te gaan. Draagmoeders worden meestal zwanger via IVF waardoor de kans op een problematische zwangerschap verhoogt. De draagmoeder kan psychische schade oplopen ten gevolge van deze bijzondere zwangerschap. Wat gebeurt er wanneer de wensouders plots, door onvoorziene omstandigheden, zoals bijvoorbeeld een scheiding, niet meer willen overgaan tot adoptie? Wat te denken van een draagmoeder die plots beslist om het kind toch niet af te staan? Welk verhaal hebben in dit geval de wensouders? En ten slotte het kind zelf? Wat als de draagmoeder zich na de geboorte nog wil bemoeien met de opvoeding van het kind? Wanneer zeggen we tegen het kind dat zijn moeder niet zijn moeder is? Wat met risicodrag van de draagmoeder? Wat als ze rookt, drinkt of verslaafd is aan drugs? Vanuit maatschappelijk oogpunt rijst de vraag of het recht om een kind te hebben zover gaat dat er gebruik mag gemaakt worden van het altruïsme van

een derde persoon die haar lichaam en baarmoeder ter beschikking stelt. Ik hoorde een potentiële draagmoeder in het programma 'Volt' doodleuk verklaren dat ze tijdens haar zwangerschap als draagmoeder nooit een band zou opbouwen met het in haar buik groeiende kind want anders zou het afstaan van het kind voor haar moeilijker worden. Pure ontmenselijking en materialisering van het ongeboren leven noem je zo iets. Zijn zo'n opvattingen over het leven vandaag nog wel toelaatbaar en stroken ze met onze opvattingen over menselijke waardigheid? De vragen zijn te groot en het debat is in Vlaanderen verre van voldragen.

Wat zegt het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek? Draagmoederschap is niet bij voorbaat moreel verwerpelijk, zolang er sprake is van een harde medische indicatie en de waarborg dat de betrokken partijen in vrijheid de beslissing hebben genomen. Daar kunnen we voorlopig mee weg. Maar alleen de gedachte dat het toch om wheelen en dealen met mensenlevens gaat, blijft knagen.

VOLKSBELANG

**wordt uitgegeven door
de vzw Liberaal Vlaams Verbond,
Stichting Vanderpoorten
Verantwoordelijke uitgever:
Bert Cornelis,
Kard. Mercierlaan 63, 3001 Leuven
Hoofredactie:
Bert Cornelis Bert@Reflex.tc.be
Vormgeving:
Ilde Cogen ilde.cogen@openvld.be
Secretariaat:
Luc Pareyn - Liberaal Archief
Kramersplein 23 - 9000 Gent
tel. 09/221.75.05 - fax:
09/221.12.15
www.liberaalarchief.be
luc.pareyn@liberaalarchief.be**

Centrum Frans Grootjans van start in Antwerpen

Guy Verhofstadt en Wilfried Martens: twee politieke iconen uit de jaren tachtig zagen elkaar weer...

Gastspreker Karel Poma krijgt uit handen van woordvoerder van het Centrum Philippe De Backer een aandenken. In de achtergrond de twee ere-gouverneurs van Antwerpen Paulus en Kinsbergen.

Vlaams minister Marino Keulen begroet minister van Staat Wilfried Martens.

ANTWERPEN - Op donderdag 4 december werd in het Congrescentrum Elzenveld in Antwerpen de eerste activiteit georganiseerd van het Centrum Frans Grootjans. Het Centrum werd als onafhankelijke vereniging opgericht met vier doelstellingen: de verspreiding en actualisering van het liberale gedachtegoed, zoals onder meer neergeschreven in het Manifest van Oxford van 1947, de bevordering van een nieuwe politieke cultuur waarin dialoog en wederzijds respect centraal staan, de verdediging van de onafhankelijkheid van de journalisten tegenover de groeiende impact van de commercialisering en de popularisering van de pers en de verspreiding van het liberale gedachtegoed van de in 1999 overleden liberale staatsman Frans Grootjans. Op de affiche van de eerste activiteit stonden ronkende politieke namen van onder meer de gewezen Belgische premiers Wilfried Martens en Guy Verhofstadt. Beiden blikten terug op de politiek van de jaren tachtig en schetsten de betekenis hierin van Frans Grootjans als partijvoorzitter en minister.

Gewezen minister Karel Poma haalde tal van 'vakantieherinneringen' op die hij overhield aan zijn vele reizen met de familie Grootjans. In zijn inleiding schetste woordvoerder van het Centrum Philippe De Backer de doelstellingen van het Centrum en pleitte voor een vernieuwend en strijdbaar liberalisme. Op de bijeenkomst waren tal van jongeren aanwezig en vele bekende liberalen uit alle hoeken van Vlaanderen. Bewijs dat de figuur van Grootjans niet aan aantrekkingskracht heeft verloren.

Het Centrum is van plan om in de toekomst tal van activiteiten te organiseren en teksten te publiceren.

www.centrumfransgrootjans.be

Guy Verhofstadt: "Frans Grootjans gaf de baan aan een nieuwe generatie liberalen, iets waarvoor ik hem zozeer erkentelijk ben."

De sprekers van de avond verenigd: Wilfried Martens, Guy Verhofstadt, Karel Poma en Philippe De Backer.

B.C.

“Journalistiek is een te mooi vak om te laten verrotzooien.” Zo staat in een dun boekje met als titel “De kunst van dagbladreportages”. Ik kocht het in april 1994 in een tweedehandse boekenwinkel. In amper 64 bladzijden krijg je een overzicht van het hele vak: nieuws als prestige, de mythe van de kwaliteit, de deadline als een geladen pistool, en subjectieve objectiviteit. Op de laatste bladzijde wordt uitgelegd dat er verschillende soorten van journalistiek bestaan. Dat we niet voor alles de moralist moeten uithangen, spreekt voor zich. Maar er is één wet. De journalist heeft de waarheid te schrijven. *The whole bloody truth*. Of zoveel van die waarheid als hij kan achterhalen in de korte tijd die hem toegemeten wordt. Frans Verleyen (Knack) schreef het ooit zo: “Geen volledigheid, geen zekerheid, want journalistiek is geen wetenschap, maar het volgen van een spoor.”

Geschreven pers in crisis: journalisten moeten opnieuw naar “het métier”

Vervolgens somt de auteur Wim Koesen enkele vormen van journalistiek op. Zoals de riooljournalistiek, die voor veel lezers, en ook journalisten een diabolische charme bezit. Maar de echte reporter spuugt erop. Of de mooischrijverij. Die hoort evenmin bij het vak. De lezer wacht niet op literatuur. Hij wil informatie. Aan het einde geeft de auteur nog dit mee: journalisten worden niet gemaakt, maar geboren. Het is een afwijking en journalistieke cursussen hebben een aanvullende functie. Daarmee houdt het op. Naar de waarheid zoeken, de plicht om te informeren en vakmanschap. Het zijn drie karakteristieken die we uit het dunne boekje onthielden.

Jonge snaken in slordige jeans

Die kwaliteiten liggen vandaag onder vuur. Vooral de geschreven media spartelen. En dit heeft niet alleen te maken met de financiële crisis die ook de uitgeverijen en mediaconcerns treft. Natuurlijk is er de stijging van de papierprijs. Daar op besparen is haast uitgesloten, want dit knaagt aan het product zelf. Uitgeverijen voelen ook de stijgende energiekosten en de stijging van de lonen, zo'n 4% begin volgend jaar. Dus rest de gemakkelijkste weg: het besparen op mensen. Natuurlijk is er de daling van de advertentie-inkomsten, maar dat geldt blijkbaar niet voor de dure merken. In kranten zag ik recent advertenties voor Jaguar.

Globaal mag de crisis in de media niet worden overroepen. Maar er is

wat anders loos. Zestig ontslagen bij Corelio (De Standaard), een kwart van de journalisten weg bij De Morgen (De Persgroep), de VRT moet het met 71,6 miljoen euro minder doen, Roularta bespaart 10 miljoen euro in zijn Franse afdeling. Cijfers alom. Maar het journalistieke vak zelf wordt naast die cijferdans langs alle kanten belaagd. De grote verschuivingen in het medialandschap zijn al jaren aan de gang. In de jaren tachtig sloop de commercialisering binnen. De televisie werd het uitverkoren medium voor de politieke wereld. Politieke redacties van de massakranten kregen het moeilijk, werden in de Wetstraat niet meer ernstig genomen en moesten zelfs afbouwen of stierven een stille dood.

De schrijvende pers geraakte dus geleidelijk op de achtergrond. Wijlen Piet van Brabant, oud-journalist bij Het Laatste Nieuws, ervaarde het zo: “Vooral bij oudere journalisten van de schrijvende pers heeft deze omwenteling wrevel gewekt. Zij namen het niet dat ‘jonge snaken in slordige jeans en zonder keurige das’ de gecapitonneerde kabinetten van het parlement overrompelden...”. Nemen we de politiek als voorbeeld. Politici stoorden zich niet aan de stijgende invloed van de tv, want ze konden hun boodschap op het scherm aan veel meer mensen/kiezers kwijt dan in de kranten. De personencultus deed zijn intrede en de politicus zelf werd belangrijker dan zijn boodschap. Op persconferenties werden journalisten van de geschreven

Minister-President Kris Peeters ontving de top van de Belgische mediabedrijven, maar tot concrete steunmaatregelen kwam het niet.

pers onder de voet gelopen door de camera's en de microfoons. De overheid zelf richtte haar mediabeleid in die jaren ook op de audiovisuele media. Zij verwierpen bovendien het grootste stuk van de taart van de reclame-inkomsten en lieten diezelfde inkomsten bij de kranten bloeden.

Dit alles heeft de geschreven journalistiek erg onder druk gezet. De meeste kranten vonden wel hun plaats in het nieuwe medialandschap, overheerst door het beeld, maar dagbladjournalisten moesten rekening houden met oplagecijfers en markt-bewust denken. Bij besparingsrondes, en dit zien we vandaag opnieuw bij enkele kranten, trok de redactie altijd aan het kortste eind. Ze waren verplicht om aan de concurrentiestrijd mee te doen. Vandaag is een hoofdredacteur van een Vlaamse kwaliteitskrant een *marketeer* geworden. Einde van deel één.

Internet domineert

Deel twee. Er doet zich een nieuwe beweging voor die opnieuw de krant bedreigt. Al geruime tijd is de internetkrant gestaag in opmars. En ook dat heeft de politicus ontdekt. Paul Goossens merkte in een verhelderende opiniebijdrage in De Morgen van 6 december hierover terecht het volgende op: "Voor het eerst sinds het begin van de jaren zestig maakte niet de televisie, maar wel het internet het verschil in de Amerikaanse verkiezingen (...). Na 45 jaar wordt de televisie op zijn beurt van de troon gestoten en lijkt het internet definitief op weg het dominante medium te worden." Goossens stelt vast dat hierdoor de schrijvende pers weer in de mediahiërarchie wegzakt. Over deze evolutie heerst er, in tegenstelling tot het buitenland, in Vlaanderen een oorverdovende stilte. Natuurlijk biedt het internet de kans aan veel meer mensen om op een goedkope manier aan informatie te geraken. Uitgeverijen zijn ook bedrijven en kranten maken is veel duurder dan het ontwerpen van een website. Maar ze worden nog wel volgeschreven door, mogen we aannemen, kwaliteitsvolle journalisten. Dus als de mediagoeroes en marketeers van Vlaanderen zich straks volledig op het internet storten en de kranten naar de prullenmand verwijzen, ook dan zullen ze met de kwaliteit van de journalist

moeten rekening blijven houden. Maar of dat zo zal zijn, dat is zeer de vraag en wat vandaag geschiedt, stemt ons erg somber. Internet is een vluchtig medium. Om de minuut kan een website worden aangepast en geactualiseerd. Het nieuws is meteen online en alle reflexies van journalistieke aard vallen weg. Journalisten worden geconfronteerd met de sms- en e-mailcultuur. Vraag is of de nieuwe media *überhaupt* wel geschikt zijn voor ernstige journalistiek. Journalisten moeten zich over hun plaats in de internetwereld bezinnen en beducht zijn voor informatie die langs die weg wordt verkregen.

Iedereen journalist

Bovendien wordt de trend van "iedereen journalist" almaar sterker. Wie iets op straat beleeft, belt even naar de tv-omroep en ziet 's avonds zijn gsm-beelden met commentaar in het avondjournaal. Om het even welke blogschrijver die in een café een aangeschoten minister ontmoet, troont binnen in het rijk van de journalistiek, of wordt ten minste door de journalistiek au sérieux genomen. Het verbaast dan ook niet dat sommige journalisten zelf zich op dat onbetaamelijke pad begeven en (verplicht?) in concurrentie (moeten?) treden met deze amateur-schrijfsels en de doe-het-zelvers uit medialand. Wat wil je als de krant een multimediaproduct is geworden. "Een krant wordt een *brand*", omschreef hoofdredacteur Peter Vandermeersch van De Standaard het. Dan weten we het wel. En het valt de journalist te vergeven, want de enige die het tij kan doen keren is hijzelf. Door bijvoorbeeld niet toe te geven aan de uitwassen van de "knutseljournalistiek" die je her en der op internet vindt. Door het vakmanschap te beoefenen, door kwalitatieve informatie te brengen en zich deontologisch feilloos te gedragen. Door zich te concentreren op het journalistieke métier en niet op de commerciële zijwegeltjes. Zelfregulering heet dat.

Peeters als redboei?

"Kranten maken onlosmakelijk deel uit van de goede werking van een democratie", zo schreven enkele journalisten in een gezamenlijke opinie in de krant van

8 december. Dat klopt. Maar de journalisten deden in dezelfde opinie insgelijks een paniekerige oproep aan Kris Peeters om 'kordate actie' te ondernemen in het medialandschap. Een bijeenkomst van de toplui uit de mediasector bij de Vlaamse minister-president leverde evenwel niets op. Het is zeer de vraag of journalisten er belang bij hebben hun hachje te laten redden door de overheid of een minister-president tegen wie ze straks opnieuw hun kritische pen moeten boven halen?

Dit brengt ons tot de overheidssteun aan de pers. Iets waarbij heel wat vraagtekens kunnen geplaatst worden. De Belgische staat geeft een pak steun aan de pers. Wist u dat de federale staat de grootste adverteerder is in de pers? En dan zijn er nog de voordelen: voordelige posttarieven, btw-regelingen, speciale invoertarieven voor papier en tussenkomsten in de transportkosten van journalisten. Langs Vlaamse kant is er de projectmatige aanpak met 'Kranten in de Klas', een lovend initiatief, maar waar de tijdschriften jammerlijk niet kunnen aan participeren, de tussenkomst in opleidingen voor journalisten en de Vlaamse overheidsadvertenties. Bovendien de courante ondernemingssteun via 'calls' waarop alle bedrijven kunnen intekenen. Steun is er genoeg, maar transparantie des te minder. Vroeger stond de steun aan de pers in het teken van het pluralisme. Maar die tijd komt niet weer. Na het verdwijnen van de opiniepers en de ontzuiling is deze benadering nog nauwelijks relevant. Er moet dus naar andere modellen worden gezocht.

Waar moeten we dan heen? De uitgevers zelf moeten opnieuw oog hebben voor hun edele opdracht naar het voorbeeld van hun illustere voorgangers. Wie een krant uitgeeft, wie beroepsjournalisten in dienst neemt en de pretentie heeft om op een kwalitatieve wijze de burgers te informeren, die moet hier ook de nodige middelen tegenover stellen en de ethiek van het journalistieke métier ten volle respecteren. Een krant maken is niet hetzelfde als het verkopen van, zeg maar, een auto. Was het niet de stichter-directeur van *Le Monde* die ooit zei: "*Un journal, c'est un monsieur*" Zo is dat.

Bert CORNELIS

Ludo Abicht

Het lunapark en andere plekken

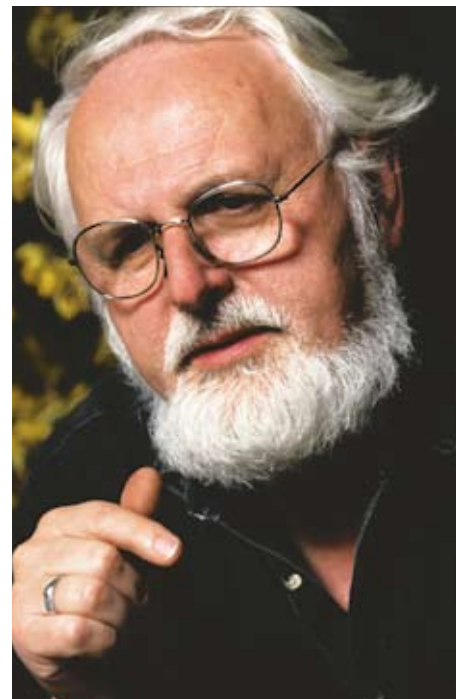
Ludo Abicht werd kort voor de Tweede Wereldoorlog in een modaal Vlaams katholiek middenstandsgeslacht geboren en groeide op in een naoorlogse wereld waarin heel wat religieuze, politieke en morele zekerheden en waarden onstuitbaar aan het verschuiven waren, van het Tweede Vaticaans Concilie tot de ontvoogding van de vroegere kolonies en van de Grote Stakingen tot de schijnbare triomf van het neoliberalisme. In de onvermijdelijke chaotische verwarring zocht hij naar een emotionele en intellectuele synthese van de inbreng van de vele antagonistische kampen: van evangelisch christendom en ondogmatisch marxisme, van flamingantisme en internationalisme, van het pessimisme van het verstand en het optimisme van de wil, zeg maar van Schopenhauer en

zijn aartsvijand Hegel.

Deze zoektocht verliep van het noviciaat van de jezuïeten in Drongen naar de universiteiten van Antioch en Berkeley in de VS, en van verkrampte Praagse bureaucraten naar vrije geesten als Ernst Bloch, Herbert Marcuse en Noam Chomsky.

De gekozen momenten en plekken zijn voor de meerderheid van de lezers van zijn autobiografisch werk herkenbaar en meestal toegankelijk. De antwoorden zullen wellicht verschillen, de kernvragen zijn — hoe kan het anders? — dezelfde.

Ludo Abicht (°1936) was hoogleraar literatuur en filosofie aan de University of New Brunswick (Canada), Antioch University en University of California Berkeley (VS), de UA en de Hogeschool

Antwerpen. Hij publiceerde talloze boeken en artikels over filosofie, ethiek, interculturaliteit, vrijzinnigheid, joodse cultuur en het Midden-Oosten.

www.pelckmans.be

Ludo Abicht, *Het lunapark en andere plekken*. Autobiografisch materiaal. Uitg. Pelckmans, 2008; 240 blz.; 19,75 euro.

Bedrogen door de elite?

De Britse psychiater Theodore Dalrymple staat bekend als een spraakmakend cultuurcriticus. Dag- en weekbladen publiceren zijn columns en al vijf van zijn boeken zijn in het Nederlands vertaald. Politici lezen en becommentariëren zijn werk en sociale wetenschappers beschouwen hem als een belangrijke discusspartner.

Dalrymple dankt zijn bekendheid aan *Leven aan de onderkant*. Het systeem dat de onderklasse instandhoudt, waarin hij scherpe kritiek op het sociaal werk formuleert. Het sociaal werk richt zich eenzijdig op de materiële leefomstandigheden van de onderklasse en verwacht dat een verbetering daarvan automatisch tot aangepast gedrag zal leiden. Dalrymple betwist dat en stelt dat we de onderklasse beter op haar eigen verantwoordelijkheden kunnen wijzen. In de huidige aanpak draait de elite de onderklasse een rad voor de ogen met haar egalitaire overtuiging dat alle levensstijlen en culturen evenwaardig zijn, en haar sociaal deterministisch credo. Zelf weet ze maar al te goed welke wegen tot een interessant leven leiden, maar vermeende solidariteit en heilige schrik voor paternalisme belet de elite de weg te wijzen. In andere publicaties spreekt Dalrymple over politiek en ideologie, hedendaagse kunst en onze omgang met drugs- en

verslavingsproblemen. Hij hekelt intellectuelen en politici die denken met popularisering en vulgarisering van onze cultuur de democratie een goede dienst te bewijzen. Door hun ontkenning van klassenverschillen behoort sociale mobiliteit weldra tot het verleden en verwordt onze klassenmaatschappij tot een kastenmaatschappij.

Dalrymple brengt zijn inzichten met Brits flegma en de zelfrelativerende toon van een gentleman. Belesen en wereldwijd - door zijn ervaringen als arts in gevangenissen, achterbuurten en de derde wereld - werpt hij zich op als een nieuwe, authentiek conservatieve stem, hoewel zo'n politieke positionering hem naar eigen zeggen niet interesseert.

Bedrogen door de elite is het titelessay van deze bundel. In deze nog niet eerder gepubliceerde tekst bespreekt Dalrymple het onvermijdelijke onderscheid tussen hoge en lage cultuur. Centrale thema's uit zijn werk komen er aan bod, zodat dit essay een goede inleiding biedt voor wie nog niet met zijn ideeën vertrouwd is.

Paulus Van Bortel en Jelle Zeedijk, *Bedrogen door de elite? Kritische beschouwingen bij Theodore Dalrymple's cultuuranalyse*. Uitg. Pelckmans-Klement, 2008; 211 blz.; 19,95 euro.

Vragen aan de separatisten

Vlaamse nationalisten gebruiken graag en vaak economische motieven om hun drang naar onafhankelijkheid te rechtvaardigen. Met een zakelijk en economisch discours bewijzen ze maar al te graag dat het Belgische kader ons enkel geld en tijd kost. Wallonië is immers verslaafd aan de hoge financiële transfers en houdt daardoor de Vlaamse economie in een wurggreep. Ze gaan er met andere woorden prat op dat België als overmatig gewicht geen toegevoegde waarde heeft. In zijn tweetalig boekje "België barst? Vragen aan de separatisten - Que la Belgique crève? Question aux séparatistes" betwijfelt Herman De Croo die stelling.

Separatisten schijnen volgens hem namelijk niet te beseffen dat een splitsing van België hun geliefde natie met een financiële kater zou kunnen opzadelen. Men hoeft niet sentimenteel verknocht te zijn aan de Belgische charme om in te zien dat de Vlaamse onafhankelijkheid een groot financieel risico inhoudt. De Croo haalt enkele cijfers aanhalen die aangeven dat het vooropgestelde ideaal van een zelfstandig Vlaanderen misschien wat kort door de bocht gaat. Want wie stelt dat Vlaanderen zijn geld moet terug-eisen, kan met dezelfde munteenheid terugbetaald worden, vindt hij. Zo impliceert volgens De Croo de splitsing van ons land in twee, drie of meer deelstaten het verlies van een reeks instellingen zoals de Raad van State, Kamer en Senaat, het Hof van Cassatie, het Grondwettelijk Hof, het Rekenhof. Al deze instellingen zijn echter levensnoodzakelijk voor elke moderne democratie. Een nieuw vaderland, Vlaanderen in casu, zal deze instellingen dan ook opnieuw dienen op te zetten. En dit zal dus niet leiden tot de ontvetting van de overheid of tot enige vorm van administratieve vereenvoudiging. Daarnaast staat volgens De Croo in de begroting dat al de instellingen die toezien op de goede werking van de democratie de Belgische staat 84 miljoen euro kosten. Een deel van deze kost zal dus vermenigvuldigd worden wanneer elke nieuw ontstane natie een eigen Rekenhof (47 miljoen euro), Comité P (11,2 miljoen euro), Privacycommissie (5,3 miljoen euro), moet oprichten. Naast het verlies van een aantal bestaande instel-

lingen verliest een nieuw opgerichte staat wellicht ook haar positie in internationale organisaties.

Separatisten stellen de splitsing van België voor als ultiem middel om de regio's te laten ontsnappen aan de 'wurggreep' van de 'geldverslindende' Belgische staat. Terwijl de federale overheid de voorbije jaren stelselmatig een beroep moest doen op eenmalige opbrengsten om de begroting in evenwicht te houden, kan Vlaanderen al jarenlang een structureel begrotingsoverschot voorleggen. Maar

"Men hoeft niet sentimenteel verknocht te zijn aan de Belgische charme om in te zien dat de Vlaamse onafhankelijkheid een groot financieel risico inhoudt."

zij die hieruit afleiden dat Vlaanderen, dat uitblinkt in een goed bestuur, op dit ogenblik zijn eigen budgettaire koers kan varen, gaan kort door de bocht.

We stellen vandaag immers vast, aldus De Croo, dat de dynamiek inzake ontvangsten en uitgaven van de federale staat en de deelgebieden steeds minder op elkaar afgestemd is. De bijzondere financieringswet tussen de entiteiten zou volgens hem daarom dringend aangepast moeten worden. Tussen 2000 en 2007 stegen de overdrachten van de federale overheid naar de gemeenschappen en gewesten van 25,6 miljard euro naar 36,2 miljard euro (+41,4 procent), terwijl de rijksmiddelen van de federale overheid een veel bescheidener groeitempo van 2,8 procent lieten optekenen (van 42,3 miljard euro in 2000 naar 43,5 miljard

euro in 2007).

In 2007 liepen de totale ontvangsten van de Belgische Staat op tot 93,5 miljard euro, waarvan in totaal 50,4 miljard euro of 54 procent werd doorgestort aan gemeenschappen en gewesten (35,4 miljard), sociale zekerheid (11,6 miljard), Europese Unie (2,8 miljard) en andere entiteiten (0,6 miljard).

Deze dynamiek aan de ontvangstenzijde, waarbij de gemeenschappen en gewesten steeds meer middelen krijgen ten koste van de federale overheid, zou volgens De Croo logischerwijze ook weerspiegeld moeten worden aan de uitgavenzijde. In verhouding tot de middelen zou iedere entiteit haar rechtmatige inspanning moeten leveren om de bevolking voor te bereiden op de kosten van de vergrijzing. "Maar net hier wringt het Belgische schoentje!", schrijft de ondervoorzitter van de Kamer. "In het huidige financieringsmodel zullen de federale overheid en de sociale zekerheid bijna exclusief de financiering van de meerkosten van de vergrijzing voor hun rekening blijven nemen. Amper 0,3 procent zou op rekening komen van de regionale en lokale overheden."

In 2008 bedragen de intrestlasten op de staatsschuld ongeveer 12 miljard euro. Een responsabilisering van de gemeenschappen en gewesten in de afbetaling van de intrestlasten op de overheidsschuld, in verhouding tot de middelen die ze van de federale overheid in dat jaar ontvangen, zou, zo weet De Croo, de begrotingen van de deelgebieden opzadelen met een meeruitgave van 4,5 miljard euro. Deze cijfers zijn volgens hem dan ook de reden waarom zij die pleiten voor nieuwe bevoegdheids-overdrachten en meer regionale fiscale autonomie dikwijls angstvallig het debat vermijden over de uitgavenzijde van de begroting.

"Verblind door onzekere lusten gaat het separatisme doorgaans voorbij aan de lasten die er onvermijdelijk mee gepaard gaan", besluit hij.

Herman De Croo, Vragen aan de separatisten - Que la Belgique crève? Question aux séparatistes. Uitg. Lannoo; 40 blz.; 7,95 euro.

“Geef de Brusselaars bij de gewestelijke verkiezingen een tweede stem: naast een stem voor de kandidaat in de taalgroep van hun eerste keuze, kan een tweede stem voor een kandidaat van een andere taalgroep worden overwogen. De tijd is gekomen om ruimte te maken in onze hoofdstedelijke instellingen voor wat ik zou noemen het Brussels Feit.” Dit schrijft Brussels Parlements-lid en fractieleider voor Open Vld in het Vlaams Parlement Sven Gatz in zijn jongste boek ‘Bastaard’. De titel is niet lukraak gekozen want hij verwijst naar de dubbele identiteit die Brussel vandaag kenmerkt. Ver weg van de tweedeling tussen Brusselse Vlamingen en Franstalige Brusselaars die de stad lang beheerste.

INTERVIEW MET SVEN GATZ

Hoe gaat het met uw boek? De Morgen schreef: “Een bestseller zal het niet worden, te veel Vlamingen zijn ondertussen zo vervreemd van hun hoofdstad dat ze er geen boeken meer over lezen...”

Sven Gatz: “Ik ervaar dit ook. Maar mijn eerste bedoeling was niet om een boek over Brussel voor Brusselaars te schrijven. Ik denk dat het ook bedoeld is voor mensen die algemeen maatschappelijke boeken lezen. Ik hoop daarmee meer lezers aan te spreken dan enkel de Brusselaars. Mijn boek, dat ook in het Frans verscheen, benadert Brussel niet op de klassieke manier, - er wonen hier Vlamingen en Franstaligen, en nog wat vreemdelingen-, maar als een wereldstad uit de 21ste eeuw met een duidelijke mix aan inwoners.”

U gebruikt een verrassend format: passages over je politieke en maatschappelijke ideeën over Brussel worden afgewisseld met zeer persoonlijke verhalen, over je jeugd, je grootouders, je ouders. Voor een politicus geeft u zich wel heel erg bloot?

“Dat is bewust. En dit maakt het boek ook zo onklassiek en misschien een beetje verrassend. Uit de eerste reacties op het boek blijkt dat de twee invalshoeken toch goed in elkaar passen. Mijn anekdotes zijn niet heel uitzonderlijk. Veel mensen herkennen ze wellicht. Maar ze komen goed van pas om mijn algemene visie op Brussel te ondersteunen. Ik heb niet het gevoel dat ik met mijn privéleven

heb te koop gelopen. Het boek heeft een meerwaarde precies omdat ik me als auteur bloot geef. ‘Functioneel naakt’ noem ik dat. Ik denk wel dat ik daarin de juiste toon heb gevonden.”

De meeste boeken over Brussel stoppen met de tweetaligheid. U zegt dat er in Brussel een nieuwe realiteit is ontstaan, de zogenaamde Brusselse mix waar te weinig rekening mee wordt gehouden. U zegt zelfs dat de Vlaamse resoluties die de gemeenschappen willen versterken, verouderd zijn. Hoe reageert Vlaanderen op uw visie?

“Je moet je afvragen welk statuut deze resoluties vandaag nog hebben. Volgend jaar zijn ze tien jaar oud. Intussen is Brussel verder veranderd en kom je op de taalkwestie. In Vlaanderen kijkt men Brussel nog altijd te veel als een stad van twee taalgemeenschappen waartussen de Brusselaars dan maar moeten kiezen. Zo eenvoudig is het niet want die keuzes lopen door elkaar, op het vlak van cultuur, onderwijs of sport bijvoorbeeld. Je mag mensen ook niet verplichten om een definitieve keuze te maken. Je kunt geen grens trekken tussen die taalgemeenschappen. Dat kon misschien nog wel twintig jaar geleden toen de tweedeling Frans-Nederlands nog duidelijk was. Het aantal tweetalige gezinnen neemt alleen maar toe. Ze gebruiken vele talen. En dan heb ik het niet alleen over Frans en Nederlands, maar ook over bijvoorbeeld het Engels. Vandaar mijn voorstel om het Engels een zekere status in Brussel

“Geef de

te geven. Niet dezelfde natuurlijk als het Frans en het Nederlands. Ik begrijp de reacties van Vlamingen die vinden dat we daarmee het Nederlands in Brussel in een nog moeilijker situatie brengen. Ik stel alleen maar vast dat een derde van de Brusselaars Engels gebruikt. Je kunt dan twee dingen doen: het gewoon naast je neerleggen, of er iets mee doen. Ik kies voor het laatste.”

Maar werden de gemeenschappen toch niet voor een stuk gecompliceerd om de Vlamingen als minderheid in Brussel te beschermen?

“Ik zie dat er de laatste jaren in de staatsvorming een tendens is naar de gewestelijke logica. Maar begrijp me niet verkeerd, ik vind helemaal niet dat we de gemeenschappen volledig moeten loslaten. Wat we zeggen is dat het gewest in Brussel bijvoorbeeld ook op het beleid inzake sport en cultuur kan wegen, maar dat het aanbod van bijvoorbeeld het onderwijs aan de gemeenschappen blijft toekomen. We moeten daar naar een nieuw evenwicht zoeken in functie van de nieuwe taalkundige samenstelling van de stad. En de gemeenschappen alleen bieden daar niet langer een antwoord op.”

Het Nederlandstalig onderwijs is een succesverhaal. Maar u houdt meteen een pleidooi voor meertaligheid.

“Het taalbeeld in Brussel is grondig veranderd. Het lijkt een paradox: het Frans is meer dan ooit de *lingua franca* in Brussel, maar toch zijn zowel het Nederlands als het Engels aan een stevige opmars bezig. De eerste opdracht van het Nederlandstalig onderwijs is, of het nu in Brussel is of erbuiten, het aanleren van het Nederlands. Maar we moeten ruimte vrijmaken voor meertaligheid. Goed onderwijs is ook een middel tegen armoede. En daar stel ik vast dat het Franstalig onderwijs te weinig middelen heeft. Dit moet ook ons, Vlaamse Brusselaars, verontrusten.”

Brusselaar twee stemmen"

Sven Gatz vraagt niet langer naast de nieuwe Brusselse realiteit te kijken.

U stelt verder voor om een aantal gemeentelijke bevoegdheden zoals ruimtelijke ordening, veiligheid en armoedebestrijding naar het gewest over te hevelen. Maar over een echte fusie van de gemeenten zegt u niets?

"De fusie is een heel oud debat. Voor mijn part mogen de Brusselse gemeenten blijven bestaan, maar het zijn geen gemeenten zoals er elders in Vlaanderen en Wallonië bestaan. Geef hen een aantal bevoegdheden op het vlak van de administratieve dienstverlening, maar hevel cruciale bevoegdheden zoals het OCMW en de Politie over naar het gewest."

Uw conclusie is dat er een gemeenschappelijk platform moet komen voor de Brusselaars. De huidige instellingen zijn wat achterhaald, schrijft u?

"Volgend jaar bestaat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 20 jaar. Ik denk aan twee pistes om de Brusselse instellingen te moderniseren. Ten eerste geef gemeenschapsbevoegdheden zoals sport en onderwijs een stem in het gewest, zonder aan de gemeenschappen te raken. Ten tweede trek de federale kieskring in de

Brusselse instellingen door. Een Brusselaar kan nu maar voor één gemeenschap kiezen. Hij kan zich zelfs maar voor één gemeenschap kandidaat stellen. Eens gekozen kan hij zelfs niet meer veranderen van gemeenschap. Ik begrijp dat dit model werd uitgewerkt om het trauma te doen vergeten van FDF'ers die in 1971 binnenbraken met een Nederlandstalige identiteitskaart in de Vlaamse gemeenschap. Ik denk dat de tijd rijp is om in die denkbeeldige muur tussen Franstaligen en Vlamingen in Brussel gaten te maken. Ik zou de Brusselaars bij verkiezingen daarom de kans willen geven om 2 stemmen uit te brengen. Men krijgt dus de mogelijkheid, niet de verplichting om, naast de verplichte stem, een stem voor een andere taalgroep uit te brengen. Daarmee breng je de instellingen dichterbij de huidige Brusselse realiteit. Je krijgt hierdoor ook een nieuwe generatie politici die legitiem zijn voor beide taalgemeenschappen."

U bent niet alleen Brussels, maar ook Vlaams parlements lid. Men beschouwt u daar soms als een indringer.

"Ik ben een bastaard, weet je, iemand met een dubbele identiteit. Het voordeel

is dat je overal thuis bent. Maar op sommige momenten laat men je voelen dat er wordt getwijfeld aan je loyaliteit."

U spreekt in uw boek over geloof. U noemt zichzelf een pluralist?

"Ja, ik ben in zes maanden tijd door twee universiteiten gevraagd om in de raad van bestuur te komen: eerst bij de Katholieke Universiteit Brussel en later de Vrije Universiteit Brussel. Bij de eerste werd ik uiteindelijk geweigerd. Ik trad wel toe tot de raad van bestuur van de laatste. Toen mijn kandidatuur daar ter sprake kwam, peilde een lid naar mijn gehalte van vrijzinnigheid. Waarop de rector antwoordde: "Daar staat Karel De Gucht borg voor...". En de discussie was gesloten. (lacht)"

U schrijft ook over partijgenoten die uw liberale gehalte nog wel eens onder de loep nemen en daarna af en toe fiijntjes verwijzen naar uw Vlaams-Nationale voor-geschiedenis. Waar is dat goed voor?

"Wel, ze doen het natuurlijk niet in mijn aanwezigheid en ik heb ook niet het gevoel dat binnen de Open Vld-fractie in het Vlaams Parlement alles op dat schaal-tje wordt afgewogen. Maar op sommige momenten komt dat dan toch weer naar boven. Ik vind dat jammer. Voor mij is het alleszins geen kwestie. De vraag is hoelang je dit etiket moet meedragen? Ik begrijp dat mensen zich *stamboomliberalen* noemen en ik heb daar alle respect voor, maar ik ben en voel me ook een liberaal. Als je een sterke liberale partij wil maken, moet je ook kunnen omgaan met mensen uit verschillende hoeken en gezindten. Wie zij er ook weer dat niet je afkomst, maar je toekomst telt? Juist, Guy Verhofstadt."

Bert CORNELIS

Sven GATZ, Bastaard. Het verhaal van een Brusselaar. Uitg. Meulenhoff/Manteau, 2008; 189 blz.; 19,95 euro (Franstalige uitgave bij Luc Pire).

Op 9 augustus 2003 kreeg de toen 63-jarige Vlaamse auteur en scenarist Paul Koeck een bijna fatale hersenbloeding, gevolgd door een comateuze toestand. Vandaag, vijf jaar later, staat de veelzijdige schrijver er weer en signeert op de Boekenbeurs vrolijk nieuw werk.

De terugkeer van Paul Koeck

Dank zij een hormonentherapie van een endocrinoloog heeft hij veel aan lenigheid gewonnen en praat (en schrijft!) hij als weleer. En hij zit weer vol plannen. Zijn nieuwe roman, 'Voorbijgangers', is afgewerkt en 'Zwarte mysteries in België', een potpourri van lugubere volksvertellingen en paranormale gebeurtenissen ligt bij de boekenboer. Intussen heeft Koeck ook Steuvels' meesterwerk 'Leven en dood in den ast' tot een filmscenario bewerkt en zwoegt hij alweer aan een nieuwe roman, 'De jaloersmaker'. Paul Koeck, die op 24-jarige leeftijd debuteerde met de streekroman 'Litte' en sindsdien als romancier, film- en televisiescenarist, toneelauteur en medewerker aan o.m. De Nieuwe Gazet en een rits andere publicaties (De Vlaamse Gids publiceerde in maart/april 1980 een speciaal Paul Koeck-nummer) is dus terug na effen te zijn weggeweest.

Wiesbeekhoeve

De op zijn (gerestaureerde) Wiesbeekhoeve in Opwijk/Buggenhout wonende Paul Koeck heeft iets met oude, bouwvallige huizen. Reeds 'In natura' (1971) draaide het verhaal rond de verbouwing van een huis.

Paul Koecks buitenverblijf in Spanje, een oude stulp die hij wederopbouwde, staat centraal in 'De bloedproever' (genomineerd voor de AKO-prijs) waarin een architect er in een oude waterput een lijk vindt.

Nu is er 'Voorbijgangers' waarin een jong stel een oude boerderij betreft die stelselmatig wordt gemoderniseerd tot leefbare properties.

Piet Van Aken heeft de fictie van Paul Koeck ooit "zo echt dat het geen verhalen meer zijn" genoemd. Het hoofdpersonage Bruno is duidelijk een jonge(-re) versie van Koeck zelf, een scenarist "die zat te schrijven aan zijn televisieserie, een bewerking van zeven romans van Gerard Walschap, 'Ons geluk', die hij naar de jaren vijftig bracht". Hij woont met zijn vrouw Hilt in een pas aangekochte oude herenhoeve – die toevallig Wiesbeekhoeve heet. Op zekere dag komt een knappe, jonge Hongaarse vrouw, Maya, aankloppen. Zij lijkt verdwaald en met een smoes veroverd zij het hart van Bruno en de nieuwsgierigheid van zijn vrouw Hilt. Is Maya een illegale avonturierster op zoek naar een vent om de Belgische nationaliteit te verwerven? Een zigeunerin die zwoel kan dansen en zingen? Iemand die op zoek is naar haar roots, zigeuners die destijds kampeerden aan de hoeve van Bruno? Of een vulgaire zangeres in een zigeunerorkestje aan de Antwerpse Stadswaag? Het duurt een tijdje vooraleer de lezer de intriges die aan het huis verbonden zijn, begint te snappen.

Prins Karel op liefdestoer

Koeck en zijn voornaamste protagonist komen op het spoor van wat er in en rond die hoeve allemaal gebeurde net voor, tijdens en na de Eerste Wereldoorlog. De familiegeschiedenis van de vorige eigenaar(s) blijkt niet zo fraai. Zelfs

Charles (de latere Prins Karel, graaf van Vlaanderen) en tweede zoon van koning Albert I beleefde er een onmogelijke liefde met een minderjarig meisje.

Het Bruno-personage is van het koele kikkergenre. Zijn zinnelijke lusten voor de begeerlijke Maya blijven steeds onschuldig. Hoewel zij niet veel nodig heeft om zowat alle mannen rond haar slantje te laten staan, blijft Bruno het hele verhaal moeite hebben met haar en tobt hij meer over zijn eeuwenoude boerderij.

De dorpelingen van toen en nu zijn levensrecht weergegeven. Er wordt in Opwijk, als overal in landelijk Vlaanderen, nog aardig wat geroddeld en noodlotcirkels rond de geheimzinnige herenboerderij rondgetrokken. Wanneer dan nog een horde zigeuners met hun woonwagens en auto's ter plaatse komen logeren, worden de tongen nog losser.

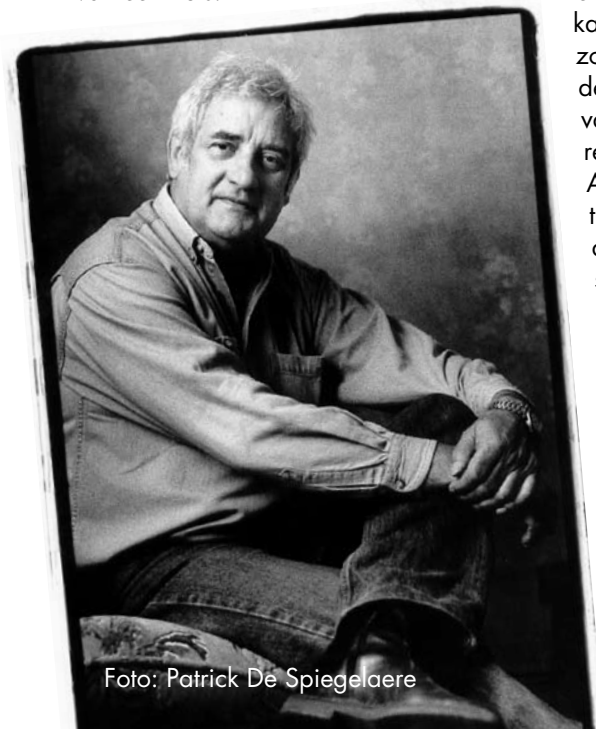
Verbeeldingskrachtig

'Voorbijgangers' is een mooi voorbeeld van verbeeldingskrachtige fictie. Men voelt duidelijk dat Koeck binnenpretjes beleefde bij het beschrijven van volksgewoonten en geschiedkundige trivia al dan niet stoelend op het verleden van zijn herenhoeve.

In de poep- en piscultuur waarin veel Vlaamse fictie zich dezer dagen wentelt, is het een verademing Paul Koeck te lezen: 'Voorbijgangers' is een witte raaf door zijn rijkdom aan menselijke emoties, de manier waarop het verleden en het heden met elkaar worden vervlecht, de hoge geloofwaardigheidsscore. Jammer dat een vrij korte roman zo snel uit kan zijn.

John RIJPENS

Paul Koeck, Voorbijgangers.
Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam, 2008; WPG Antwerpen., 2008; 174 pagina's;
e-mail: boeken@wpg.be

Luxemburg degradeert staatshoofd

Grondwettelijke crisis bezworen na zijn weigering euthanasiewet te tekenen

Op 3 april 1990 stemde het federale parlement van België in met de zogenaamde abortuswet. Maar Koning Boudewijn kon het niet met zijn geweten in overeenstemming brengen om de wet te tekenen. Op 2 december 2008 trad de Groothertog van Luxemburg, Hendrik I, in het voetspoor van zijn Belgische oom. Om roomskatolieke bezwaren weigerde hij de wet op stervensbegeleiding te ondertekenen.

Er was in België destijds een progressieve wisselmeerderheid nodig om het wetsontwerp Lallemand-Michielsen goed te keuren, en de vrouw het recht te geven op een eigen keuze tot de twaalfde week van de zwangerschap. Vruchtafdrijving bleef wel in de strafwet, maar een vrouw in nood kan sindsdien niet meer vervolgd worden. Na 15 jaar van heftige parlementsdebatten dwong de vrouw een grondrecht af: baas in eigen buik. Het kostte het toenmalige staatshoofd, Boudewijn I de Zwaarmoedige, bijna de kop. Hij kon het niet met zijn geweten in overeenstemming brengen om de wet te ondertekenen. Dat sierde hem. Maar de gevolgen waren niet navenant. In elk grondwettelijk koninkrijk zou de weigering bestraft zijn geworden met afzetting of verbeurdverklaring van de troon. Het staatshoofd moet immers de wil van het volk bekrachtigen. Niet zo in België. Een 'Jezuïetenstreek' van de regering Martens verklaarde de Koning "in de morele onmogelijkheid om te regeren" – een tijdelijke vlag van zinsverbijstering. Die de dag erna voorbij was.

Protocollair

Op 2 december 2008 trad de Groothertog van Luxemburg, Hendrik I, in het voetspoor van zijn Belgische oom. Om roomskatolieke bezwaren weigerde hij de wet op stervensbegeleiding te ondertekenen. Maar anders dan de regering-Martens, was de even christen-democratische regering van Jean-Claude Juncker heel wat pragmatischer en zelfbewuster. Zij stelde de onmacht van

de Groothertog vast, en besloot daaruit dat het staatshoofd afzag van zijn grootste privilege: wetten te beoordelen. Luxemburg degradeert zoals het hoort zijn staatshoofd, en stapt over naar de strikt protocollaire monarchie.

Bij de stemming op 19 februari was er een nipte meerderheid in de Kamer: 30 voor, 26 tegen, drie onthoudingen. Maar onder druk van de kiezers, kan het parlement niet meer op zijn stappen terugkeren: liefst 80 % van de Luxemburgers (daarbij inbegrepen de grote massa ingeweken en zeer conservatieve Portugezen) willen nu een regeling voor menswaardige stervensbegeleiding, in 1994 sprak ook 91 % van alle rechtskundigen zich uit voor een mensvriendelijker wetgeving.

Voor een land dat in 1937 met nauwelijks 1900 stemmen het verbod op "revolutionaire partijen" (zeg maar: de communisten) verwierp (het zogenaamde Maulkuerfgesetz), is de nieuwe euthanasiewetgeving een diepgaande, ethische omwenteling. Het wetsvoorstel Huss-Err (Groenen en Socialisten) is nochtans omzwachteld en met alle terughoudendheid omkleed. Euthanasie gaat uit de strafwet, maar de voorwaarden zijn bijzonder streng: "Alleen meerderjarigen kunnen om levensbeëindiging vragen. Er mag geen geneeskundige uitweg meer zijn. De lichamelijke of geestelijke pijn moet onverdraaglijk zijn en geen enkele kans op beterschap meer bieden. De patiënt moet vrijwillig en doordacht vragen en herhalen dat hij uit dit leven wil stappen. En hij moet eerst overleggen met een arts, en met een tweede arts, voor hij zijn beslissing kan bevestigen". Het is eigenlijk wat Wim Distelmans, de voorzitter van de Belgische federale controle- en evaluatiecommissie voor euthanasie, zei, toen hij in 2003 de Arkprijs van het Vrije Woord kreeg: "De boodschap is dat artsen moeten kunnen afzien van 'autonoom deskundige' en eenzijdig genomen beslissingen. De arts is weliswaar deskundig op medisch gebied, maar de patiënt

blijft zonder discussie dé expert voor de inschatting van zijn levenskwaliteit". De miskenning van dit laatste kan alleen door ootmoed opgeheven worden: verzaken aan taken die de ethica te boven gaan. En dat heeft Hendrik I gedaan.

Inkrimping macht

Luxemburg treedt nu een nieuw tijdperk in. Hendrik behoudt het recht om het parlement te ontbinden, leden van de Staatsraad te benoemen, genade te verlenen aan veroordeelden en geld te laten drukken (welk geld? de euro?) Maar aan de wijziging van artikel 34 van de Luxemburgse grondwet ontkomt hij niet; dinsdag 9 december bekrachtigde het parlement de inkrimping van zijn bevoegdheden. Juncker heeft, als handige diplomaat, de crisis bezworen, de geit en de kool gespaard. Hij heeft van een crisistoestand gebruik gemaakt om zijn eigen positie te versterken. Luxemburg treedt meteen in de voetsporen van België en Nederland, die al veel eerder de zeggenschap over het eigen leven hebben versterkt. Frankrijk is daar nog niet aan toe. Het rapport Leonetti houdt zich daar op de vlakte. De commissie was in maart opgezet toen een door tumoren schandelijk misvormde vrouw, Chantal Sévire, smeekte om te mogen sterven, de toelating niet kreeg, en daarop zelfmoord pleegde. Nog altijd gaat in Frankrijk het recht van de staat voor op het recht op eigenwaarde. Niemand ontkent de waarde van palliatieve zorgverstrekking. Maar het volstaat niet dat Jean Leonetti van de conservatieve UMP volhoudt dat in "95 % van de gevallen de wet van 2005 toereikend is". Het gaat om die 5 % anderen. Daar komt Frankrijk niet aan toe. Daar kwam Luxemburg niet aan toe. De nieuwe wet die groothertog Hendrik zijn doorslaggevende rechtsmacht kostte, heeft ten minste dit grote voordeel: het recht ligt nu meer dan voorheen bij wie het moet liggen, de mondige burger.

Lukas De Vos

Kramersplein 23 9000 Gent
Tel.: 09/221.75.05
info@hetlvve.be - www.hetlvv.be
www.hetvolksbelang.be

Geachte medestander,
Beste Volksbelanglezer,

We wensen u in de eerste plaats een goed jaareinde en een zeer gelukkig 2009.

Een goedgevuld LVV-werkjaar is alweer voorbijgevlogen. Ook volgend jaar worden heel wat activiteiten gepland.

Over al onze activiteiten zal u, zoals gebruikelijk, in de loop van het jaar meer informatie ontvangen. Deze initiatieven zijn echter slechts mogelijk dankzij uw steun. Voor de nodige werkingsmiddelen is het LVV immers integraal afhankelijk van de bijdragen van zijn leden.

Mogen wij ook dit jaar verder op uw steun rekenen?

De lidmaatschapsbijdrage voor 2009 bedraagt 15 euro. We hopen dat velen onder u vrijwillig een hogere bijdrage zullen storten. Voor stortingen vanaf 40 euro met uitsluitend de vermelding "gift" krijgt u een fiscaal attest voor belastingvrijstelling en behoort u tot de ereleden die het LVV een warm hart toedragen. U kunt uw bijdrage storten op bankrekeningnummer 001-4655445-06 van de vzw Liberaal Vlaams Verbond, Kramersplein 23 te 9000 Gent.

Als trouw lid blijft u ook Volksbelang ontvangen, het oudst verschijnende liberaal blad in België (sinds 1867!) dat met zijn maandelijkse bijdragen en standpunten een baken blijft voor het liberale denken in Vlaanderen.

Met dank voor uw gewaardeerde steun,

namens het LVV-bestuur

Clair Ysebaert,
Voorzitter

